

KRÖNIKA. JOAKIM MEDIN.

🕒 2017-06-27 06:00

Europas auktoritära ådra vägrar att dö

Varför dog Sovjetkommunismen, men inte Europas auktoritära ådra? Att vandra på Budapests gator är att kastas tillbaka i tiden. Jag kan minnas en vårdag 2013 i staden, då jag hade kammat ner luggen, stoppat in skjortan innanför byxorna, och gick in i det högerextrema partiet Jobbiks högkvarter för att skaka händer. Bara genom att låtsas vara en ideologisk broder gick det att få osminkade kommentarer om judar och romer, till ett reportage jag skrev på. Jobbik sågs då ofta som en av de största, nya fascistiska hotbilderna i Europa.

BRA JOURNALISTIK ÄR INTE GRATIS

Gillar du det vi gör?

Swisha en peng till: 123 401 876 8

Men i en stad som Budapest, som är så rik på sorgliga minnen från Europas 1900-tal, är det även lätt att kastas ännu längre tillbaka i tiden. Man stöter på människor som berättar om Sovjetkommunismens decennier, om Förintelsen – till och med om tiden innan.

Nu i juni träffade jag Eva, en dam som strax skulle fylla 97 år. Hon hade ännu ett knivskarpt huvud. Över en burk öl i hennes lägenhet fick jag höra om de antisemitiska lagarna som introducerades på 1920- och 1930-talet, om hur hon som judinna diskriminerats av dem. Hon visade foton av sig själv från 1944, med en gul davidsstjärna på blusen. Bilder från 1945, när de antisemitiska lagarna försvann och hon fick rätt att studera på universitet. Där mötte hon sin framtida make, en annan jude som med nöd och näppe överlevt Auschwitz. Eva blev hängiven kommunist, eftersom hon under Sovjets system för första gången upplevt sig som jämlik med de kristna. Hon tappade tron på kommunismen på grund av övergreppen i samband med folkresningen 1956.

Eva kallade kommunismen för en fin tanke, som tyvärr snart praktiserats på ett fruktansvärt sätt i Östblocket. I dag är Sovjetsystemet historia. Men Eva kände hur de auktoritära vindarna och den gamla, rasistiska intoleransen finns kvar i dag, nästan oförändrad från 1930-talet.

BÄST & SÄMST

Bäst just nu: Roamingavgiften i EU har försvunnit. Cynikern i mig säger att utlandsresenärer bara lär ägna ännu mer tid åt meningslösa aktiviteter på sociala medier. Men jag ser åtminstone fram emot en billigare telefonräkning.

Sämst just nu: Den fortsatta förskjutningen hos våra makthavare, ända sedan i vintras, kring synen på vilka de militanta nazisterna i Nordiska motståndsrörelsen är och hur de bör hanteras.

Nu i juni har jag tillbringat mycket tid i Ungern, bland annat för att följa upp vad som sker i "andra änden" av den flyktingkris och de väpnade konflikter i Mellanöstern, som jag vanligtvis rapporterar om. Den ungerska regeringen har använt IS-terroristen – som aldrig drabbat Ungern – för att slå ner hårt mot flyktingar, då man konstant likställer dem med terrorism. Regeringen har även slagit ner hårt mot människorättsorganisationer som värnar flyktingars rättigheter. Man hävdar på fullt allvar att det finns en hemlig, internationell konspiration mellan MR-organisationer och den judiska miljardären och demokratifilantropen George Soros, för att årligen importera miljontals muslimer till Europa.

Teorin att judar vill underminera den kristna västvärlden med muslimska element fanns tidigare bara hos ordentligt högerextrema grupper. Nu tar fler värdekonservativa partier och regeringar i EU efter Ungern. I några länder i det forna Östblocket har det redan lett till en tydligt auktoritär politik.

Under långa vandringar på Budapests gator har jag förstått, att min och andra journalisters rapportering om IS och det stora kriget i Mellanöstern dessutom lätt kunnat ge dessa åsikter vatten på kvarnen. En ärlig, men nattsvart rapportering om hopplöshet och terror i Irak och Syrien gör det lättare att hävda att miljontals muslimer snart lämnar detta mörker, för en ny framtid i Europa.

Varför dog Sovjetkommunismen, men inte Europas auktoritära ådra? Varför kan sådana vindar och brutal politik mot "den andre" återkomma i dag? Evas svar var att vi människor helt enkelt är oförmögna att lära av historien, och dömda att upprepa gamla övergrepp. Hon hade nyligen läst ut en gammal bok om den franska kronans förföljelse och fördrivning av hugenotterna på 1500- och 1600-talet. Det jämförde hon med vad Europas judar också drabbats av.

Jag upplever att allt fler medvetna, demokratiskt sinnade personer i dag börjar bli nedstämda över den politiska utvecklingen i världen. Där reaktionära, aggressiva ledare som Trump och Putin sätter ordningen, där EU riskerar att försvagas av Brexit och ändå aldrig haft tillräckliga verktyg för att handskas med odemokratisk politik i medlemsländer.

Även Eva konstaterade att "vi går mot svårare tider, det är lätt att bli deprimerad". Men hon kunde väga sina ord mot personliga minnen från hur minoritetsgrupper och "den andre" drabbades, redan för snart 100 år sedan.

JOAKIM MEDIN ([MAILTO:JOAKIM.MEDIN@ETC.SE](mailto:JOAKIM.MEDIN@ETC.SE))

[Tweeta \(https://twitter.com/share\)](https://twitter.com/share)

[Mejla \(mailto:?subject=ETC-](mailto:?subject=ETC-)

[TIPS%3A%20Europas%20auktorit%C3%A4ra%20%C3%A5dra%20v](https://www.etc.se/kronika/europas-auktoritara-adra-vagrar-att-do)

<https://www.etc.se/kronika/europas-auktoritara-adra-vagr-ar-att-do>

